

ΣΚΟΡΠΙΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΠΑΝΤΕΛΗ ΧΩΡΝ

Α Ν Ε Μ Ο Μ Α Ζ Ω Μ Α Τ Α

Β'. Ο ΑΔΕΛΦΟΣ ΜΟΥ ΚΙ' ΕΓΩ!

ΤΟ θέατρο εκείνο της Χαλκίδας ήταν σεηρωθέτης ο Θωμάς Οικονόμου. Ο ιδεολόγος αυτός, μιά μέρα, έγρατάλεψε διαταραστημένως την πολιτέλεια του Βασιλικού θεάτρου, γιά νά έγγρασταθή μαζί με τή μαθήτριά του Μαρίνα Κοτοπούλη, εκείνη που ζωντάνευε τα σεηρικά όνειρά του, σε μιά μάντρα της Χαλκίδας. Ή υπαράγυα που έξωφίρεσα, καθώς περιούσια τά στενά της Χαλκίδας, ήταν γιά τόν όνειρωπόλο αυτόν τό όρημηγιο, άπό όπου τά ξεκιούσε κατά λευτερωμένως, χωρίς τούς περιουσιούς της άναστροφής συντηρητικότητας, γιά νά δημιουργήσι τό καινωργιο 'Ελληνικό θεάτρο. "Όπως όλοι οι ιδεολόγοι, δέ λογάρισε τό όργημα της ρουτίνας, που θά τόν έφρχε μεσα στα στενά, όυτε τήν άμυλι και πλημυρία της άνοήτου τήγης. Ή Χαλκίδα ήταν γιά τόν Οικονόμου τό θέρισσον του Βενζέλιου.

Τήν ίδια εκείνη βραδιά που έγινε, μετά τήν παράσταση τόν 'Αδύο Όργωνών', έχε την ετύχια σ' ένα παραλαίο κερφενόδα γιά γνωρίσι τή Μαρίνα Κοτοπούλη. Ήταν άζαμα κοριτσάια, ή —σας βεβαίω, δέν παραδοξολόγο καθόλου— υπεδίετο με έπιτυχία τό άνήθερο και άνίδεο κοριτσάια, γιατί έχε μπροστά της ένα βέηλο άξιοματικό του ναυτικού, που δέν ήθελε σ' αυτόν νά δώση όυτε μιά πιτυχή της πλούσιας καλλιτέγης, σ' όλους τούς δημιουργούς. Άλλοιώς δέν ξημέτια πός β-στερα από μεριούς μήνες, ύστερα άπό τή δημοσίευση του πρώτου μου έργου, μου φανερώθηκε έντελώς άλλοιωτη, ένα κοριτσάια βέβαια πάντα, μιά με θεληματικότητα 'Αναγνώγης, με δραματισμούς Κασσάντας και νεύρα Ήλέκτρας.

Τότε γνώριξε έναν άξιοματικό του ναυτικού. Τι σημασία μπορούσε νάχη γιά μιά καλλιτέγεια ένας νεαρός άνθητουλόλαρος;

— Έινε άλθια, πός οι άξιοματικοί του ναυτικού ζαλιζονται;

Αυτή ήταν ή πρώτη κούβνια που άνωσα άπό τό στόμα της. Θέλισε νά με περιφύξη. "Επαίξε τό ρόλο του κοριτσάου. Κι' ό μεγαλύτερος συγγραφεύς όταν παρουσιάζει στη σεηρή ένα νεαρό και μιά νεαρά, σάς βεβαίω πός δέν θά κάνη τίποτε περισσότερο. Θά βάλη τή νεαρά νά πη περιεκατικά λόγια στο νεαρό. Αυτή έινε ή άρχή κάθε φέρετ.

Έάν ήμουν μόνο άξιοματικός του ναυτικού, ίσως θά της άπαντοίσα τότε:

—Ναι, ζαλιζονται, μιά όχι στη θάλασσα, δεσποινίς, μιά όταν βγαίνουν στην Ξηρά και συναντοίσινα με ύφαια κοριτσάια.

Μιά έγώ εκείνη τή στιγμή δέν συλλογίζομυα πωρά τό έργο που έγγραφα, κι' έβλεπα μπροστά μου τή Μαρίνα Κοτοπούλη σάν Μούσα. "Ήμουν τόσο ετύχης που τή γνώρισα! Μιά δέν τολμούσα νά της πώ τίποτε, δέν έχε τό θάρρος νά της άπακαλύψω τήν ψυχή μου, νά της κάνω τήν εξομολόγησ ή μου... τήν καλλιτεχνική.

Φοβήθηκα μή γίνο γελούος.

Κι' έτσι χωριστήμαε χωρίς... νά γνωρισόμυε. Έγώ γνώρισα ένα κοριτσάια κι' όχι τήν άληθινή Μαρίνα Κοτοπούλη κι' εκείνη γνώρισε... όυτε καν ένα χωρισμένο άξιοματικό του ναυτικού, παρ όταν ήλιθο που δέν ήξερε νά σταρωφηση δυό λέξεις, ένα κολλημέντο γιά νά κάνη έμπόσιω σ' ένα κοριτσά που πρωτογνώρισε.

Πριν από μόνυ, έχε κάνη τήν εμφάνισή του στον φιλολογικό όρέζοντα ο άδελφός μου Λάζαρος με μιά κριτικές του στο 'Νοήμα'. Υπέγραφε με τό ψευδώνυμο Στανόας. Σήμερα έχε έπιδοθει σε πρακτικώτερα. Καλλιεργεί φυτέας στο Νικαρσεαλάκι της 'Αφρικής που δίνουν τήν πρώτη ύλη στη βιομηχανία της κατασκευής σκοπιών.

Φαίνεται όμως πός δέν έχε έγγρατάλεψη έντελώς τό νωανά του όνειρα. "Όταν θά γίγη μιά μέρα πωλό πλούσιος, μου φαίνεται πός θά έρθη στην 'Ελλάδα νά φτιάξη θέατρο. Κατά τήν ιδέα μου, τό πρωτιώτερο θά ήταν, άπό έχε άφθονη τήν πρώτη ύλη, νά έρθη έδώ με πολλά σκοπιανά και νά δέση όλους έμάς τούς τραγούς, που έπιμένουμε ακόμα νά όνειρωόμυε ζήντο.

Με συγχωρείτε γιά τήν παρέδωξη, μιά ήταν άνάγκη νά τήν άνοιξω γιά νά σάς πώ πός γνωστός τότε στους φιλολογικούς και θεατρικούς κύκλους ήταν μόντο ο άδελφός μου και όχι έγώ ο βέηλος άξιοματικός του ναυτικού. Μάλιστα στους τότε επαναστάτες της Τέχνης, που μέσα σ' αυτούς βέβαια στην πρώτη γραμμή ήταν ο Οικονόμου και ή Μαρίνα, έχαμε έντύπωση μεγάλη και πωλό επιτυχημένο που έχε γράφει γιά τό Βερναρδάκι, όταν παρουσιήθηκε τό έργο του 'Νικηφόρος Φωκάς' στο Βασιλικό θέατρο. Έπε πός ο Βερναρδάκης έχε μόνυ γράφει καθαρευούσια, μιά κόνει και Τέχνη... καθαρευούσια. "Όπως όπληδή οι δασκάλοι θέλουν νά φτάσουν άπό τή νεκή άρχια μιά μοιμοειδή άνηχη και άκαμυνομένη γλώσσα, τήν καθαρευούσια, έτσι κι' ο Βερναρδάκης, άκαμυνοτάς τή γλώσσα της άρχαίας τραγούδιας και τούς κανόνες του 'Αριστοτέλη, δέν καταφέρνει νά μιά δώση έργο μόντο, μιά ένα έργο άνηχο, που έχε μόντο τά έξωτερικά γνωρισάτια της άρχαίας τραγούδιας.

"Όταν κελόν έγώ δημοσίευση τό πρώτο μου έργο, τό 'Ανεχτήμτος, μιά θεατρική φαντασία έπάνω στην παράδοση του 'Ιερωφύτου Μέσα σ' αυτούς ήταν κι' ο Οικονόμου και ή Μαρίνα.

Μιά μέρα συναντάει τυχαία τόν άδελφό μου στο δρόμο, του πίνε άμέσως μ' ένθουσιασμό τό χέρι. "Όπως γνώριζε τή Μαρίνα, Ξέρε πώσο πλαταιά ένθουσιαστικά ο ένθουσιασμός της. Του λέει λοιπόν:

—Τά συχαρητήριά μου. Έδιάβασα τό έργο σας. Μιά εινε περίφημο! Και ο κύριος Οικονόμου πού τό διάβασε, μου μιλούσε μ' ένθουσιασμό. Μά πρέπει νά τό πώσους!

—Δυστυχώς, δεσποινίς, δέν είμαι έγώ ο συγγραφεύς, λέει ο άδελφός μου.

—Μά Χόρν... ύπάρχει και άλλος Χόρν;

—Ο άδελφός μου, δεσποινίς.

—'Ο άδελφός σας; λέει Έκκληρη ή Μαρίνα Κοτοπούλη. Μιά αυτούς εινε άξιοματικός του ναυτικού...

—Φαίνεται πός εινε και συγγραφεύς.

—Τι μου λέτε; Τόν γνώρισα στή Χαλκίδα. Πέστε του πός εινε άνάγκη νά τόν δώ τό γρηγορώτερο.

Φαντάσετε τόν ένθουσιασμό μου, όταν ο άδελφός μου ήθε και μου έφερε τήν είδηση! Δέν Ξέρω αν σ' όλη τή ζωή μου ός σήμερα, δοκιμάσα άλλη μεγαλύτερη χαρά. Σχεδόν δέν κοιμώμυα τις νύχτες, γιατί δέν έβλεπα τήν ώρα πότε νά συναντήσω τή Μαρίνα Κοτοπούλη και ν' άνωσα τά ίδια λόγια άπό τό ίδιο της τό στόμα. Αυτό δέν άργησε νά γίγη. Με προοάλεσε άμέσως νά πάω ένα άπόγευμα σπίτι της γιά νά τή πώμε πλατιύτερα.

Από εκείνη τή ήμερα αρχίζει ή φιλία μου με τήν πρωταγωνιστριά μας, μιά καλλιτεχνική φιλία που τίποτε δέν μπόρεσε νά ψυχρήνη.

"Όπως άλλότρες μιλούσαμε στο σπίτι της γιά τά καλλιτεχνικά όνειρά μας, γιά τό 'Ελληνικό θεάτρο. Δέν ήταν κατά δίπλα μόντο τό άνίδεο κοριτσάια της Χαλκίδας, μιά μιά προσωπικότητα γεμάτη ζωή, όρη και πάθος. Ή Μαρίνα ή Κοτοπούλη μου έκανε τήν τιμή νά μου δίνετα ψυχικά όλόκληρη. Δέν ήμουν πωλό ο άξιοματικός του ναυτικού, μιά ο συγγραφεύς, που θά έγγραφε τούς ρόλους που εκείνη θά ζωντάνευε.

Γ'.

ΟΙ ΠΡΩΤΑΓΟΝΙΣΤΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Βλέπω τώρα κλωνιά φρεά στο δρόμο τήν Εύαγγελία Παρωσειωπούλου. Περατάει βραδεία, σάν κατάδους που σέρνει μαζί του τις άλυσίδες της σολιατιάς, ένδο δέν εινε και τόσο μεγάλη στην άμεια, ένδο ή όλη της εμφάνισα και ή κούβνια της δείχνουν ακόμα άρετική ζωντικότητα. Ίσως νά σέχη μαζί της όλο τό βάρος της παλιάς της δόξας. Μιά μέρα Ξέφεραν τά άλογα άπό τή άμιά της και τή έσυραν οί θαυμαστά της άπό τό θέατρο ως τό σπίτι της, ύστερα από μιά θριαμβευτική έπιτυχία της.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: 'Η συνέχεια.

'Ο κ. Παντελής Χόρν.